

KRYŽIAUS EKSTREMALUS KELIAS

Kryžiaus ekstremalus kelias daugumai tapo gyvenimo idėja kūrybos būdu dirbti dėl savęs. Išėjimo kelias iš seno gyvenimo yra pradžia naujo. Šiandien išeinant ant to kelio prisižadėk savyje permainų. Negalvok apie tai, kad tai turi būti greitai. Arba nelabai sunku. Arba, kad nereikia. Išeik iš tos vietos, kurią žinai į tą vietą kurią ką tik atrasi. Nuo savęs, kurį pažinai, į savę pasikeitusį. Nešvaistik laiko. Išeik, kad surastai geresnį laiką. Ieškok savęs geresnio.

1 STOTIS: JĖZUS NUTEISIAMAS MIRTI

**Buvau kaltintoju, teisėju ir prokuroru.
Julija, mokytoja.**

Per dvidešimt metų su vienu asmeniu turėjau problemą. Neesu barūnė, todėl nebuvo riaušių. Bet mūsų santykiai buvo pilni nuoskaudų ir nuolatinių įžeidinėjimų. Aš nusprandžiau, kad visiškai pakeisu taktiką. Manau, kad tai įvyko kai pastebėjau tame žmoguje kažko gero. Buvau kai metalo detektorius. Išgaudžiau mažiausį palankų gestą ar žodį. Atidžiai žiūrėjau ir pagaliau supratau, kad visiškai nepažįstu to žmogaus. Neklausiau įdėmiai nes žinojau, ką jis pasakys. Taip lengvai aš galėjau priimti nuosprendį. Buvau kaltintoju, teisėju ir prokuroru. Persilaužimo momentu buvo bendras darbas. Likome atsakyngi už šios firmos įvaizdį. Pasirodė, kad mano beatodairiškumas ir susivaldymas tai puikus susijungimas. Išlošėme kartu.

**Jautrumas prasideda tuomet, kai pradedu girdėti.
Piotr, pardavinėjimo skyriaus direktorius.**

Visą laiką mokausi būti jautriu. Esu vaikinąs, todėl man tai nėra natūralu. Galvojau, kad žmonės gali pasiekti tą patį, ką aš pasiekiau. Kai manęs prašydavo pagalbos, pamatęs problemą – nežinojau kas daryti. Svarsčiau: kodėl patys negalėjo su tuo susidoroti? Todėl nieko nedariau. Pabėgau. Proveržis įvyko tada, kai man teko artymo žmogaus atnarplioti labai sunkią situaciją. Nežinojau kas daryti. Ilgą laiką ieškojau išsprendimo. Tam tikru momentu pradėjau atkakliai kluasyti. Nuolat vykstant pokalbiui klausinėjau, bet dažniausiai klausiau. Dėl to labai daug išgirdau ir iš naujo pažinau man artymą asmenį. Tai buvo lūžis mano vyriškam jautrumui. Supratau, kad jautrumas nėra mano noras padėti. Jautrumas prasideda tuomet, kai pradedu klausyti su kokiais gyvenimo sunkumais turi grumtis žmogus.

**Jėzaus paklausė: „Koks yra visų pirmasis įsakymas?“. Jėzus atsakė: „Pirmasis yra šis: Klausyk, ...“
(Mk 12, 29-30)**

Jėzau, nebuvai išklausytas, bet nuteistas. Nenorėjo Tavęs pažinti, tiktai nuteisti. Nepadarei nieko blogo. Tiesiog buvai kitoks, nei jie manė. Jėzau, išmokyk mane atvirumo.

2 STOTIS: JĖZUS PAIMA NEŠTI KRYŽIŲ

Žinau, kad visiškas įsitraukimas, pasišventimas ir sąžiningumas labai plėsti.

Paweł, verslininkas

Mano užsiėmimas (profesija) prasidėjo pabaigus licėjų. Du metus buvau pardavėju, paskui parduotuvės vadovo pavaduotoju. Man buvo 21-neri metai. Didelis pasikeitimas ir gerokas iššaukimas. Aš atsimenu, kaip miegojau parduotuvės užnugaryje, kad pabaigti visus darbus. Ryte nenorėjau prarasti laiko skirto atvažiavimui į darbą. Likdavau, kad daugiau atlikti darbo. Aš dirbau ateičiai. Apsimokėjo. Mano profesinė patirtis, referencijos kurias galėjau pristatyti sekantiems darbdaviams kaskart stiprėjo. Po kelių mėnesių aš pakeičiau darbovietę. Pateikiau prašymą dėl naujoje, didelėje, parduotuvėje vadovo pavaduotojo posto. Nauji produktai, standartai, mokymai, darbuotojų rekrutacija. Laikiau eti tą pareigą garbingai. Aš norėjau vystytis protiškai. Nebuvo lengva, bet aš žinojau, kad taip einu karjeros link. Po dviejų metų nusprendžiau padaryti drastišką judesį. Darbe praleisdavau daug laiko, todėl nustojau sportuoti, netinkamai maitinausi, blogai jaučiausi. Supratau, kad darbas kažką iš manęs atima. Pažįstamas pasiūlė man darbą baldų sandėlyje. Kasdien pernešdavau kelis ar keliolika tonų. Fizinis ir sunkus darbas, menkesnis atlyginimas. Iššūkis naujos profesinės patirties, fizinio efektyvumo pagerinimas ir daugiau laisvo laiko buvo pakankamas motivavimas mano tolesniam darbui. Daug kas tai traktavo kaip degradacija. Aš nusprendžiau, kad užsiangažuosiu ten maksimaliai. Taip, kad ten ką dariau realizuoti kuo geriausiai. Po kelių mėnesių fizinis efektyvumas pagerėjo. Visų pirma buvau paaukštintas tarnyboje, likau pagrindinio tiekimo skyriaus tiekėju. Lengvos ir malonios pareigos. Tikslą pasiekiau kadangi suplanavau, kad viršvalandžių nedirbsiu. Atsakingai vykdysiu savo pareigas taip, kad būčiau pastebėtas ir įvertintas. Dabar turiu savo verslą ir vertinu praėjusį laiką. Žinau, kad visiškas užsiangažavimas, pasišventimas ir sąžiningumas labai padeda žmogui vystytis. Vysto mūsų įvaizdį. Todėl lengviau gauti darbą, darbo užmokėščio padidėjimą, avansą. Galima daugiau ir lengviau pasaulyje pasiekti tikslą.

Jėzau, Tu išgyvenai 33 metus. Tiktai tiek ar net tiek? Dieną mokei, nakčia meldeisi. Kažkada pavargęs užmigai kai aplink siautė audara. Jėzau, neleisk veltui eikvoti mano gyvenimą. Apsimesti, kad gyvenu, siekiant ugdyti savo tingumą. Jėzau, būk su manimi.

3 STOTIS: JĖZUS PIRMĄ KARTĄ PARPUOLA PO KRYŽIUM

Tyloje, savotiškoje tuštumoje, iškeliauju tolymon kelionėn, iš kurios toks pat niekad negrįžtu.

Tomek, vienuolis

Per paskutinius septynis metus arti 100 dienų praleidau vienatvėje ir tyloje. Kiekviena toji diena turėjo vieną tikslą – geriau pažinti Dievą ir save. Tos dienos pagerino relacijas su tėvais. Praslinkus keliems mėnesiams, praleisdamas laiką tyloje, nusprendžiau palikti lygšiolinį gyvenimą ir pamėginti naujo gyvenimo vienuolyne. Paskesnės dienos atnešdavo naujus atradimus ir iššaukimus. Tyloje

iškeliu į tolymą kelionę, iš kurios niekad negrįžtu toks pat. Nepaisant to, kad fiziškai aš esu toje pačioje vietoje, jaučiuosiu kaip keliautojas atrandantis naujus žemynus. Paskutinės 8 dienos tai naujas atradimas. Tai vyko 6 dieną, 4 valandą ryto. Aš prabudau bet negalėjau užmigti, todėl nusprendžiau išeiti laukan. Buvo žvaigždėta naktis, pūtė lengvas vėjalis, buvo gana vėsu. Netoli buvo bažnyčia, kuri nuo kokio laiko kėlė man smalsumą. Tuo metu kai atidžiai žvelgiau į tą bažnyčią, nakties tyloje patyriau nežinoma man Dievo buvimą. Dievą, kuris yra kažkur toli, danguje arba net bažnyčioje. Tai Dievas kuris yra manyje. Taip arti. Gal todėl turėjau sunkumų, kad Jį ten surasčiau. Dievą, kuris buvo ir yra manyje per visą mano gyvenimą. Ypač tuomet kai buvo sunku. Po tos patirties visiškai pasikeičiau. Ankščiau pas kitus ieškojau savo vertybių patvirtinimo. Tuomet remiantis tiesa pradėjau kurti save. Užgimiau dar kartą. Dabar turiu tikrą gyvenimą.

Jėzau, parpuolei po kryžium. Nors buvai žmonių apsuptas vienok buvai vienišas. Tavo kančios, tavo misija, tavo savas kelias. Jėzau, išmokyk mane vienetvėje priimti svarbius sprendimus. Padėk man tikrai gyventi.

4 STOTIS: JĖZUS SUTINKA SAVO MOTINĄ

Mokykimes būti laimingais - artimųjų laime, įgyvendinat norus peržengenčius mūsų supratimą. Gosia su šeima.

Marija mato savo Sūnų kryžiaus kelyje – o aš matau ją. Taip pat esu motina. Aš įsivaizduoju jos kančias. Mes, motinos, moterys, esame tokios, kad labai lengvai mintyse rašome scenarijų, kaip mūsų artimuosius daryti laimingus. Kaip juos apsaugoti nuo pavojų, vargo ir kančių. Žinoma dėl jų labo. Kiek kartų girdėjote: „Dėl tavęs ir tavo santykių labui, geros santuokos turi tai padaryti“. Prisimenu, kaip mano vyras po pirmos, vienišos, Kryžiaus ekstremalaus kelio kelionės pasakė, kad norėtų pats pereiti visas laisvas trasas. Vieną ekspediciją per mėnasį, nakčia. Sutikau nes tuomet tuo keliu vaikščiojo kiti. Supratau, kad daugelis žmonių tuomet taip pat ten vyks. Bet kai turėjo vaikščioti vienas, mano vaizduotė pasakinėjo apie daug tykojančių pavojų, kurios galėjo sutikti. Tuomet aš lavinau teigiamą nusistatymą, sakyti - TAIP. Todėl sutikau. Kiekvieną mėnasio sekančią išvyką mano baimė mažėjo, o vyras stiprėjo. Iš žygio grįždavo pasikeitęs. Tai turėjo teigiama poveikį visai mūsų šeimai. Nuo to laiko esu rami ir atvira skirtingiems vyro poreikiams, pav. vienišai 700 km. dviračio kelionei prie jūros. Draugai nesuprato. Draugės darė prielaidą, kad pergyvenu tragediją. Vyro draugai nesuprato, kaip galima mane palikti su trimis mažais vaikais. Toks atvirumas kiekvienam šeimos nariui pas mus tapo kasdienybe. Aš važinėju į apmokymus, išvykimus su moterimis, vykdu savo poreikius. Mūsų vaikai turi savo svajones, kurias palaipsniui realizuojame – išvyka į sostinę, įkopti į kalno viršūnę, atostogos prie jūros ... Mūsų gyvenimas tapo spalvingesnis, laimingesnis. Mes mokomes džiaugtis artimųjų laime vykdytųjų geidimus viršijančius mūsų supratimą. Ir visai neturime visko daryti kartu.

„Kaip tai įvyks, jeigu aš nepažįstu vyro?“ (Lk 1,34) Marija, tai buvo Tavo pradžia būti atvira nežinomybei. Dievas sako: „mano mitys nėra jūsų mitimis“ (Iz 55, 8). Marija, kaip labai turėjai būti atvira, kad galėjai sutalpinti savyje sunkų kelią, kuriuo ėjo Tavo sūnus. Šiandien padėk mums, kad mokėtumėm priimti mūsų artimųjų kitoniškumą ir, kad galėtumėm džiaugtis jų laime

5 STOTIS: SIMONAS KIRENIETIS PADEDA VIEŠPAČIUI JĖZUI NEŠTI KRYŽIŲ

Įsiklausęs į žmonos poreikius supratau, kad tai yra nauja santuokinės meilės išraiška. Nebijau prarasti, kad žmona galėtų gauti. Tai yra geriausias mano gyvenimo laikas.

Petras, sutuoktinis ir dviejų vaikų Tėvas

Galvojau, kad santuokinė meilė, bus tada, kai gerai sutarsiu su žmona ir išmintingai auklėsime vaikus. Po penkerių santuokos metų, iš naujo suvokiu kas yra santuokinė meilė. Kai prieš kelis mėnesius mano žmona, po gimimo antrojo vaiko, grįžo į darbą, tai pradėjome daugiau kalbėti apie jos angažavimąsi darbe ir karjero galimybes. Supratau, kad gydytojos darbas labai skiriasi nuo mano darbo biure, kuriame gerai jaučiuosi ir turiu geras pozicijas. Žmona daugybę kartų sakė, kad norėtų padidinti savo darbinę kvalifikaciją. Tai pakeičia mūsų šeimos įpročius ir funkcionavimą. Turėjau pakeisti savo aktyvų gyvenimą, kad galėčiau daugiau laiko praleisti su vaikais, kai žmona užtruks ilgiau darbe. Man tai buvo persilaužymo taškas. Išorinė situacija padarė revoliuciją mano viduje. Taip, kaip atsitiko Simonui, kuris padėjo nešti Jėzui kryžių. Priverstas elgtis kitaip – galėjo maištauti arba pagelbėti, kaip tik galėjo, geriausiai. Įsiklausęs į žmonos poreikius, supratau, kad tai yra nauja santuokinės meilės išraiška. Nebijau prarasti, kad žmona galėtų gauti. Tai yra geriausias mano gyvenimo laikas. Man patinka žvelgti į laimingos žmonos akis. Man patinka, kai ji džiaugiasi savo darbu. Niekada anksčiau negalvojau, kad galima būtų taip mylėti. Tuo pačiu pavyko man pertvarkyti savo gyvenimo stilių. Neprivalėjau palikti savo darbo ar savo pomėgių. Tiesiog dirbu kitaip nei anksčiau, darau tai, kas svarbiausia. Žaidimas su vaikais mane lygiai taip pat vysto kaip ir biznio susitikimai.

Jėzau, Tu mokei tarpusavio meilės. Nuo šio momento dovanojimas nustojo būti meilės idealu. Juo tapo abipusiškumas. Nėra taip pat reikalingas ir savarankiškumas. Geresnis yra abipusiškumas. Simono ir Tavo jėgų, nešant kryžių, sujungimas buvo kažkas natūralaus. Abipusiškumas. Jėzau išmokyk mane mylėti tarpusavio meile.

6 STOTIS: VERONIKA NUŠLUOSTO VIEŠPAČIUI JĖZUI VEIDĄ

Labai troškau būti geriausia klausytoja ir asmeniu, su kuriuo galima diskutuoti įvairiomis temomis.

Ivona, analitikė ir medikė

Jau nuo seno stengiuosi pastebėti kitų žmonių poreikius. Šas savo pastangas vadinu „pastabumo treniruotėmis“. Po studijų baigimo susipažinau su ponija Barbora. Pas šią poniją gyveno mano mokslo draugė. Ponia Barbora buvo pensininkė, kuri anksčiau dirbo Jogailos Universitete. Kai susitikdavome, tai visada klausydavau. Stengiausi būti atidi, o ji pasakojo apie save, apie savo pomėgius, apie mokslą, apie kvantinę fiziką.

Kai mano draugė išsikraustė, tai ponija Barbora liko viena savo dideliame bute. Nutariau, kad ją lankysiu du-tris kartus per savaitę ir darysiu jai apsipirkimus. Svarbiausia, tai klausysiu. Man tai buvo didelė treniruotė. Prieš susitikimą kartais net pasimokydavau fizikos. Žinojau, kad tos dvi valandos per savaitę, mums abejoms daug reiškia. Labai troškau būti geriausia klausytoja ir asmeniu, su kuriuo galima diskutuoti įvairiomis temomis. Ponią Barborą lankiau trejus metus. Tai nebuvo tik klausymosi akimirkos, bet ir staigi pagalba, kai ji budavo ligininėje.

Žinau, kad atsiradau jos gyvenime tada, kai labiausiai buvau reikalinga. O aš atsitraukiau nuo savo poreikių. Klausydama si jos ir dirbdama su ja, pakeičiau save. Tai atsitiko ponios Barboros dėka. Esu dėkinga poniai Barborai.

Jėzau, Tu buvai mokytojas ir galėjai kalbėti, tačiau tiek Marijos ir Mortos namuose, tiek pas Simona Fraziejų, ar kai akmenimis užmėtė moterį – tylėjai. Normaliai, kaip ir kiekvieno susitikimo metu, dalyvavai minčių apsikeitime. Stiprinai bendrystę. Ir mus šiandien išmokyk gilių bičiuliškų santykių.

7 STOTIS: VIEŠPATS JĖZUS PARPUOLA ANTRĄ KARTĄ

Pergalė net mažame dalyke, gali būti pasiekta garbingai.

Matas, projektų vykdytojas

Turėdamas penkiolika metų tapau gaistrininku savanoriu savo kaime. Toje gaistrinėje darbavosi žmogus, kuris daug padarė dėl mūsų t. y. jaunimo. Ji pasiūlė, kad gali mus paruošti gaistrininkų rajoninėms varžyboms. Jau žiemos metu pradėjome treniruotes, kad rugsėjo mėnesį galėtume dalyvauti. Į mūsų treniravimą jis įjungė ir karatė elementus, kad mus sustiprinti.

Vasaros metu pradėjome treniruotis intervalais. Ar buvome provincijos mėgėjai? Varžybos mums buvo svarbus reikalas. Norėjome laimėti.

Trenerio angažavimasis mane sužavėjo. Aš taip stipriai stengiausi, kad net tapau grupės lyderiu. Niekad nemurmėjau per treniruotes. Tai sustiprino mano psichiką.

Gerai atsimenu pergalės dieną: mūsų penkiolikmečių grupės rezultatas susilygino su senjorų rezultatu, tarp kurių buvo ir gaistrininkų profesionalų. Nuostabus buvo jausmas, kai supranti, kad visi esame susiintegravę, greitai, susitvardę, o svarbiausia, tai kad nugalėjome. Lygi šiandien atsimenu, kad nėra verta murmėti, nes pergalė net mažame dalyke, gali būti pasiekta garbingai. Be murmėjimo ir be susikoncentravimo tik problemose, bet su nusiteikimu, kad po sunkumų ateina pergalė.

Jėzau, Tavo gyvenimas nebuvo rožėmis nuklotas. Dar būdamas vaiku jau buvai pabėgėliu. Rūpinaisi namais. Darydamas smulkius darbus turėjai ir priešų. Jėzau, išmokyk mus drąsos kovojant su sunkumais. Padėk mums, kad kasdieniame gyvenime treniruotumėmės mažuose dalykuose ir, kad kada nors laimėtume viską.

8 STOTIS: VIEŠPATS JĖZUS RAMINA VERKIANČIAS MOTERIS

Pavyko man suprasti, kad tie dalykai ką jaučiu, patys savaime nėra nei geri nei blogi. Tai yra tik informacija. Reikia ją suprasti ir nuspręsti ką su ja noriu daryti.

Anelė, gydytoja

Emocijos turi stiprią galią, todėl būtina gerai jas panaudoti. Kai įsivaizduoju sceną, kurioje Jėzus sutinka verkiančias moteris, tai regis jos to nesugebėtų.

Vidurinėje mokykloje turėjau mokytoją, kuri, kaip dabar man atrodo, leidosi emocijų vedama ir visiškai nesistengė su jomis susitvarkyti. Atmosfera klasėje priklausė nuo jos emosinės būsenos, kuri būdavo neprognozuojama ir visiškai nepriklausė nuo mūsų. Kai tik ji įeidavo į klasę, tai buvo aišku kaip atrodys pamoka – įtampa ir nemalonūs komentarai ar šypsena, kuri suteikia ramybės viltį. Blogai mes

mokinomės to dalyko. Mes gaudavome „bausmes“ arba „apdovanojimus“, bet tai nepriklausė nei nuo mūsų pasiruošimo pamokoms nei nuo mūsų elgesio.

Iš pradinių klasių išsisaugojau savo atmintyje visai kitokį prisiminimą apie savo auklėtoją. Negalima sakyti, kad ji buvo žmogus be emocijų, kad jų nenaudojo, kad visada buvo miela ir besišypsanti, tačiau visada ja pasitikėdavome ir gerbėme. Leisdavomės įtikinami dėl papildomos užklausinės veiklos: įvairūs konkursai, kuriose dalyvaudavo visa klasė, laikraštuko sudarymas, klasės šventės. Ji darydavo susitikimus ir namuose, į kuriuos kiekvienas turėdavo atsinešti po mažą suvenyrą. Mokytoja mokinių atžvilgių buvo nuoširdi ir tikra. Kartu su mumis džiaugėsi ir liūdėjo. Visada sakė ką galvoja ir tada kai mums buvo malonu girdėti ir kai ne. Ji buvo dėmesinga ir mumis motiniškai rūpinosi. Tie vieneri metai, kuriuos parleidau pradinėje klasėje su ta mokytoja buvo patys intensyviausi ir vaisingiausi iš viso mano mokyklinio laikotarpio.

Ilgai bėgau nuo savo emocijų, nes bijojau jo destruktinio veikimo. Dabar stengiuosi emocijas atpažinti, jas suprasti ir ieškoti priežasčių. Pavyko man suprasti, kad tie dalykai ką jaučiu, patys savaime nėra nei geri nei blogi. Tai yra tik informacija. Reikia ją suprasti ir nuspręsti ką su ja noriu daryti.

Jėzau, nors religiniuose filmuose esi vaizduojamas kaip nejudanti mumija, bet iš tiesų buvai į mus panašus viskuo. Taip pat ir savo emocijomis. Mes matome Tavo sugebėjimą valdyti emocijas: džiaugsmas Kanoje, atjautimas mirusio Lozorius seserų atžvilgiu. O svarbiausiai kontroliavai pyktį prekeivių atžvilgiu šventovėje. Pyktis, kuris buvo pranašiškas ženklas, simbolinis įvykis. Jėzau, būk mūsų mokytojas emocijų prijaukinime.

9 STOTIS: VIEŠPATS JĖZUS PARPUOLA TREČIĄ KARTĄ

Krentu, bet ir vėl atsikeliu, nusivalau kojas ir einu toliau. Kartais skauda, sunku, bet tai nėra priežastis pasiduoti. Didvyriu negimstama, bet tampama per savo pasirinkimus – pradžioje smulkus.

Greta, projektų vadybininkė

Kas atsitinka, kad Jėzus atsikelia po trečio parpuolimo? Manau, kad tie dalykai neatsitinka patys savaime. Reikia juos lavinti kiekvieną dieną. Trisdešimt devynerių metų, gimus trečiam vaikui, neturėjau laiko vaikščioti į aerobikos užsiėmimus, todėl pradėjau bėgioti. Spontaniškai sutikau dalyvauti viename projekte, pagal kurį per visus metus kiekvieną dieną reikėjo bėgioti sutartu laiku ir sutartą distanciją. Per pirmą mėnesį reikėjo kiekvieną dieną įveikti du kilometrus. Buvo gaila laiko ėjimui, todėl iš karto pradėjau bėgti. Po pirmojo bėgimo galvojau, kad nukrisiu nuo didelio krūvio. Antrą dieną taip pat nepasidaviau ir bėgau. Su lyg kiekvienu mėnesiu distancijų ilgis didėdavo. Vėliau atsirado ir laiko limitai. Bėgau nepaisydama savo ribotumo. Lietuje, šaltyje, su skaudančiom kojomis ir kitomis problemomis. Ir taip per 218 dienų, kol susirgau visiškai ir gydytojas išrašė gerti antibiotikus ir liepė gulėti lovoje. Paklausiau gydytojo, bet užsibrėžto tikslo neįvykdžiau. Tai buvo parpuolimas, kuris labai skaudėjo, bet nutariau, kad vėl bėgsiu. Iki šios dienos nubėgau 462 dienas kasdienio bėgimo. Šiais metais vėl nutariau bėgioti. Pastaruoju metu nubėgdavau 7 kilometrus kiekvieną dieną. Kas antrą dieną nubėgdavau 10 kilometrų per valandą. Ir pajėgiau. Esu viena iš dviejų procentų asmenų, kurie įveikė užduotis. Kodėl visą tai rašau? Nes pastebėjau, kad mano geležinis pasiryžimas bėgioti, pakeitė mano požiūrį į daug ką. Nepasiduodu lengvai ir ieškau išeičių. Nepasisekimas man nėra galutinis nuosprendis. Krentu, bet ir vėl atsikeliu, nusivalau kojas ir einu toliau. Kartais skauda, sunku, bet tai nėra priežastis pasiduoti. Didvyriu negimstama, bet tampama per savo pasirinkimus – pradžioje smulkus.

Jėzau, kiekviena Tavo gyvenimo diena Tave formavo, diena iš dienos. Tapdavai. Atrasdavai savo tapatybę, savo misiją ir savo ateitį. Tuo pačiu dirbai su savimi, kad nugalėti visus sunkumus. Kai reikėjo, buvai pasirengęs. Jėzau, pasiimk mus į pasirengimo treniruotę, kuri veda link tikro gyvenimo.

10 STOTIS: VIEŠPAČIUI JĖZUI NUPLĖŠIA DRABUŽIUS

Drabužių nuplėšimas, apnuoginimas. Pasilikimas nuogu. Nėra kuo prisidengti. Nėra uždangos, nei kito išsigelbėjimo prieš tai, kad kiti mato tavo bejėgiškumą.

Monika, psichologė

Fizikos pamokoje sėdėjau paskutiniame suole prie sienos. Iš karto po skambučio perskaičiau iš mamos gautą telefoninę žinutę ir išbėgau iš klasės. Tėvai nutarė išsiskirti. Išbėgau, kad niekas nematytų mano ašarų. Dar gerai nepažinojau tų žmonių, bet labiausiai norėjau atidengti prieš juos savo skausmą. Turėjau šešiolika metų kai sugriuvo gerai pažįstamas man pasaulis. Tada mokiausi licėjuje, visiškai naujame mieste, toli nuo namų, kurie dabar pradėjo griūti. Prie manęs nebuvo jokio suaugusio žmogaus, kuriuo galėjau remtis. Tėvai jau to suteikti negalėjo. Iš ano laikotarpio atsimečiau visišką bejėgiškumo jausmą: neturėjau jokos įtakos tam kas nutiko, ir tam, kad buvo atimtas saugus mano augimas. Prie viso to prisidėjo vienišumas ir jausmas, kad neturiu kur pasislėpti ir kuo prisidengti. Atrodė, kad lyg kas man atėmė drabužius. Man atrodė, kad visi žino. Kad kiekvienas, kuris į mane žiūri, mato mane kiaurai ir kaip atverstoje knygoje gali perskaityti mano dramatišką istoriją.

Po kelerių metų dalyvavau rekolekcijose ir vedžiau susitikimus grupėse. Viena iš merginų neturėjo Šventojo Rašto, todėl jai paskolinau savo. Pamačiau kaip ji vėliau susijaudino. Po kelių dienų ji man išdrįso pasakyti, kad mano paskolintoje knygoje ji rado lapelį su strėlyte ir užrašu „tėvų skrybys“. Vėliau paaiškėjo, kad pati grūmėsi su panašia problema. Prieš išvažiuojant jai į atostogas tėvai pasakė, kad skiriasi. Ji, kaip ir aš prieš kelerius metus, taip pat bijojo papasakoti kitiems savo istoriją. Ją kaustė baimė prieš nesupratimą ir išjuokimą. Padariau tai, ką kažkada padarė man mano draugai – apglėbiau ją tyliai rūpesčiu. Be jokių komentarų, vertinimų ir guodimų – paprasčiausiai buvau prie jos.

Jėzau, nutildei siaučiančią jūrą, bet tuo pačiu leidaisi apnuoginamas. Buvai stiprus, buvai galingas. Gebėjai prikelti mirusius, bet tuo pačiu leidaisi apnuoginamas. O gal buvo visiškai priešingai - sutikai, kad žmonės sužinotų apie Tave tiesą, kad sužinotų kas esi iš tiesų. Ne Verbų Sekmadienio garbėje, bet apnuoginime ant kryžiaus, Jėzau, noriu būti arčiau ir arčiau Tavęs.

11 STOTIS: VIEŠPATĮ JĖZŲ KALA PRIE KRYŽIAUS

Turėjau svajonę, kad vaikas mane ugdys, o ne varžys. Laukdamas vaiko su džiaugsmu įsivaizdavau, kaip kartu pasiekiami kalno viršūnę, stovime ant jos ir matome didžiulį horizontą.

Martynas, mokslininkas

Vieną dieną, kai kartu su žmona džiaugsmingai paskelbėme pasauliui, kad pagaliau pirmą kartą gyvenime tapsime tėvais, tai žmonės pradėjo siųsti užuojautos žodžius. Jie mums sakė, kad visa tai kas gero baigsis, nes pasaulį išvys mūsų vaikas. Tai turėjo reikšti ir pabaigą mano kalnų. Prieš keletą metų kalnai tapo mano aistra. Kiekvieną kartą įveikdavau vis didesnes viršūnes – tris kartus įveikiau Everestą.

Dabar turėjau tapti tėvu, o tai anot kitų žmonių, turėjo reikšti pabaigą mano laisvės ir pomėgių. Turėjau svajonę, kad vaikas mane ugdys, o ne varžys. Laukdamas vaiko su džiaugsmu įsivaizdavau, kaip kartu pasiekiamo kalno viršūnę, stovime ant jos ir matome didžiulį horizontą. Troškiau parodyti jam kalnų pasaulį ir užkrėsti tuo grožiu, kuris mane pakerėjo. Jeigu tada, prieš gimstant pirmajam vaikui, tai pasakyčiau kitiems, tai tikriausiai žvelgtų į mane su gailėsčiu. Bet troškimai turi galingą jėgą, jeigu jais sekame. Gimus vaikui ir norėdamas su juo leisti laiką, o tuo pačiu ir treniruotis, tai susigalvoju specialius pratimus. Pavyzdžiui atsispaudimus ar atsilenkimus dariau kartu su vaiku – jis sėdėjo ant mano kelių, o aš dariau pratimus. Vaikas tai suprato kaip žaidimą, o aš treniravausi. Pradėjome daryti šeimynines išvykas į kalnus. Pirmiausiai trise, o kai gimė antras vaikas, tai jau keturiose. Praėjo keli metai. Vieną kartą visi keturiose nulipinėjome nuo kalno: aš, mano žmona, penkiametis sūnus ir dvimetė dukra. Buvo jau tamsu. Ant kepurių turėjome žibintus, o virš galvų žvaigždėtą dangų. Ir staiga pakeliui sutikome tuos žmones, kurie sakė, kad kai gims vaikai, tai baigsis mano kelionės ir išsvajotasis gyvenimas. O juk jie nežinojo, kad pirmosios išvykos į kalnus prasidėjo kai pirmagimiui buvo vos šeši mėnesiai, o iki šios dienos išvykas galima skaičiuoti dešimtimis. Mažytė dukrelė vis klausia: kada važiuosime į kalnus?

Jėzau, buvai prikaltas prie kryžiaus. Atėmė galimybę judėti, bet neatėmė Tau laisvės. Galėjai mylėti ir mylėjai. Galėjai kurti santykį su žmonėmis ir kalbėjai su motina. Galėjai daug, o mums dažnai atrodo, kad galimybių ribojimas riboja taip pat ir mūsų laisvę. Tampame įsivaizdavimo vergais, kad galimybės ribotos. Jėzau, padėk mums pamiršti, kad nepavyks. Atidaryk mums laisvės pasaulį - mylėti.

12 STOTIS: VIEŠPATS JĖZUS MIRŠTA ANT KRYŽIAUS

Supratau, kad rizikuodamas iš tiesų rizikuoju, bet tik rizikuodamas galiu save pakeisti.

Martynas, inžinierius

Matterhorn, tai kalnas, apie kurį visada svajoju, tai simbolis. Šio kalno aukštis 4478 metrai. Šis kalnas man asocijuojasi su pasikeitimais mano gyvenime. Nuvažiavau į tą kalną tais metais kada pakeičiau darbą ir kai tapau tėvu. Artimiesiems buvo sunku susitaikyti kai praėjus vos mėnesiui nuo vaiko gimimo išvykau į Alpes. Girdėjau nemalonus komentarus, kuriais norėjo mane priversti pasilikti namuose. Manimi tikėjo tik žmona. Eidamas į Matterhorn supratau, kad pasirenku riziką, bet žinoju, kad ši rizika mane pakeis. Nors įkopimas į kalną nebuvo lengvas, tačiau giliai įstrigo nusileidimas nuo jo, nes reikėjo rizikuojant karstyti virvėmis. Ne tik šlaitai buvo statūs, tačiau buvo sniego lavinos rizika. Ir štai vienoje atkarpėje nutrūko linas, pradėjau kūliais versti žemyn per sniegą. Ridenausi gal trisdešimt metrų. Likau stipriai susitrenkęs įvaires kūno vietas, tačiau laimei gyvas. Per kelias akimirkas prabėgo visas mano gyvenimas. Ši išvyka buvo tikras susidūrimas su gamtos jėgomis. Kalnai reikalauja nuolankumo, nes jie yra didesni.

Tada supratau, kad rizikuodamas iš tiesų rizikuoju, bet tik rizikuodamas galiu save pakeisti.

Tos kelios sekundės kritimo sniegu pakeitė mano gyvenimą daugiau, nei galėjau teoriškai įsivaizduoti. Rizika privertė permąstyti savo gyvenimą: kaip vyro, kaip tėvo, kaip darbuotojo. Dabar suvokiui didenę vertę būti Dievui ir žmonėms.

Jėzau, Tu pasakei, kad atsuktume antrą skruostą skriaudėjams. Iš vienos pusės, kai mums kas nors suduoda per vieną skruostą, tai skriaudėjas mato, kad mes patyrėme skriaudą – atrodytų jis turėtų

sustoti, tačiau iš kitos pusės, jei kartą mums sudavė, tai kur garantija, kad nesuduos ir antrą kartą. Rizika yra mūsų kryžiaus kelio esmė link prisikėlimo. Jėzus pasakė: kas nori išsaugoti savo gyvybę – praras ją. Jėzau, padėk man, kad labiau ieškočiau gyvenimo, tikrojo gyvenimo, nei saugumo.

13 STOTIS: VIEŠPATĮ JĖZŲ NUIMA NUO KRYŽIAUS

Močiutei dangus, tai ne žaliuojančios ganyklos, bet tikrumas, kad susitiks su savo artimaisiais ir vėl su jais galės džiaugtis.

Mykolas, programuotojas

Mano močiutė gimė 1917 metais. Praeitais metais ji atšventė šimto metų jubiliejų. Taip, močiutė turi šimtą metų ir toliau džiaugiasi gyvenimu. Kai kuriems žmonėms šimtas metų yra tik skaičius. Man tai kažkas ypatingo – mano močiutė gimė du mėnesiai po spalio revoliucijos, turėjo 22 metus, kai prasidėjo antrasis pasaulinis karas, o 1989 metais buvo jau 72 metų pensininkė. Močiutė mėgsta puoštis, o ypač dideliais raudonais karoliais. Praktiškai visą savo gyvenimą kartu su seneliu praleido kaime ūkininkaudami. Gyveno mažoje aplinkoje artimų žmonių apsuptyje. Kai mirė senelis, po penkiasdešimties bendro gyvenimo metų, ji persikėlė gyventi pas mano tėvus.

Jau 15 metų senelė vis kartoja, kad nori mirti. Ji tai kartoja kiekvieną dieną, o ypač kai meldžiasi. Ji meldžiasi dažnai ir garsiai. Iš pradžių mes to nesuprasdavome. Mes jai sakėme: „močiute, nekalbėk taip, nes esi sveika viską turi“. Jos nesupratome.

Bėgo metai. Pripratome prie jos kalbėjimo apie mirtį. Ji kalbėjo savo, o mes savo. Vieną kartą per formacinį susitikimą su kunigu kažkas uždavė jam klausimą: „kas yra pragaras?“. Kai kunigas atsakė į klausimą, tai man atrodė, kad sugriovė visą mano pasaulėžiūrą. Jis pasakė, kad pragaras, tai santykio trūkumas. Iki šios dienos galvoju kas tai? Ar tai neturėjimas galimybės kurti santykių ar negebėjimas jų kurti ir vystyti? Vienaip ar kitaip, tai reiškia visišką dvasinę tuštumą. Tuštuma, kurios net negalime įsivaizduoti. Ne tik santykio nebuvimas su kitu žmogumi, bet ir su Dievu. Ši koncepcija, šis supratimas, visiškai skiriasi nuo senojo, kai galvojau, kad pragare yra ugnis, smala, daug kraujo ir fizinio skausmo.

Labai ilgai apie tai galvojau. Tikras lūžis įvyko prieš kelias savaites. Nuvažiavau aplankyti tėvus ir močiutę. Kai ji vėl pradėjo savo „noriu mirti“ iš karto supratau prasmę to ką sakė kunigas ir močiutė. Supratau, kad daug žmonių, kurie yra artimi močiutei, jau nėra gyvųjų tarpe. Mirė jos vyras, tėvai, dukra, broliai, draugai. Jie visi seniai mirė, o ji jau nesukūrė tokių ir tiek naujų santykių. Ji tų santykių labai ilgisi. Santykių nebuvimas su artimaisiais jai primena pragarą. Nepaisant to, kad yra apsupta artimųjų, ji vistiek jaučiasi vieniša. Dažnai atsimena, kad turėjo gerą ir nors ir sunkų gyvenimą. Niekados nekeiksnoja.

Močiutei dangus, tai ne žaliuojančios ganyklos, bet tikrumas, kad susitiks su savo artimaisiais ir vėl su jais galės džiaugtis. Dažnai kartoja, kad Danguje esantys artimieji jai padeda, kad jos laukia.

Dabar, kai močiutė vėl pradeda sakyti savo frazę, aš sakau: „žinau, močiute, žinau, kad nori numirti, bet taip pat žinau, kad tai sprendžia Dievas kada iškeliausi“. O gal turėčiau pasakyti kitaip: „žinau, močiute, kad Dievas nuspręs kada sugrįši pas savo artimuosius, kada vėl juos sutiksi“.

Jėzau, buvai dykumoje, kurioje tikriausiai nebuvo nieko išskyrus troškimus. Biblijoje skaitome: „Dievas Jį prikėlė nutraukęs mirties pinkles“. O po akimirkos: „Praneškite Jo mokiniams: Prisikėlė iš numirusių“. Jėzau, Tu Prisikėlei iš numirusių ar buvai Prikeltas? O gal ir tai ir tai. Tavo meilė Tėvui ir Tėvo meilė Tau

*suveikė kaip magnetai. Pritraukimas yra dvipusis. Toks ir yra prisikėlimas. Jis gimsta iš santykių
relacijos. Jėzau, padėk man kurti tikrus santykius.*

14 STOTIS: VIEŠPATĮ JĖZŲ LAIDOJA

Pastebėjau, kad kai bendrauju su kitais, tai mėgstu pritarinėti, komentuoti ir įsiterpti. Susidarau įspūdį, kad tada nesusikoncentruoju į kito žmogaus kalbą.

Povilas, verslininkas

Jau kurį laiką dirbu su savimi, kad išmokčiau nutilti. Ar tai maldoje ar kai kas nors kitas kalba. Noriu išmokti patylėti, kai užtenka tiesiog būti.

Pastebėjau, kad kai bendrauju su kitais, tai mėgstu pritarinėti, komentuoti ir įsiterpti. Susidarau įspūdį, kad tada nesusikoncentruoju į kito žmogaus kalbą.

Jaunystėje patyriau krikšto motinos mirtį. Ji sirgo vėžiu, ilgai gulėjo ligoninėje, o vėliau namuose. Labai pergyvenau ir negalėjau suprasti ligos. Nežinojau kaip turėčiau elgtis, tačiau jaučiau, kad turiu prie jos būti. Tai, kad nežinojau apie ką turiu kalbėti privertė mane daugiau klausyti. Girdėjau kalbas apie prasmę, apie skausmą apie pasiruošimą mirčiai, apie baimę. Daugiau girdėjau nei visada. Tiesiog buvau. Tai man buvo labai svarbu ir prisimenu iki dabar.

Neseniai mano bičiulis pasiūlė man dalyvauti Ekstremaliame Kryžiaus Kelyje. Jo sūnus gimė sirgdamas nepagydoma liga. Pats esu tėvas ir sunku suprasti ką tas žmogus jaučia. Nežinojau ką kalbėti. Prieš kryžiaus kelią ir po jo, pasakėme vienas kitam tik kelis žodžius. Visą kelią galvojau, ką privalau jam pasakyti. Ieškojau atsakymo ir paguodos žodžių. Tuštuma ir tylą. Supratau, kad žodžiai nėra svarbūs. Svarbu, kad jis neliko vienas, kad esame kartu.

Jėzau, gulintis kapo tyloje. Jėzau, įsiklausantis į pasaulio skausmą. Jėzau, atidarantis karstus ir išlaisvinantis mirusius iš vilties praradimo. Jėzau, mūsų naujo gyvenimo pradžia. Jėzau, pridėk savo ausį prie mano širdies.

PABAIGA

Kiekvienais metais Ekstremalusis Kryžiaus Kelias tampa tuo, kuo turėjo būti – kelionė link naujo gyvenimo. Sunkumai ir priešišcumai yra tik priemonės, kurios turi pagelbėti persikeitime, atrasti naujas gyvenimo erdves, atrasti naujas gyvenimo idėjas. Tavo gyvenimo už tave niekas nenugyvens. Pasirink gyvenimo grožį.

Kun. Jacek Wiosna Strysek